

Toolbox & Richtlijnen voor
Archief- & Collectiezorg
in de Kunstensector

TRACKS-ONTMOETINGSMOMENT OMTRENT ARCHIEF- EN COLLECTIEZORG

5. ANGELOS EN LIMA

BRONKS - 23 JUNI 2015

AUTEUR: SANNE VAN BELLINGEN (PACKED VZW)

AUGUSTUS 2015

PACKED VZW

DELAUNOYSTRAAT 58 BUS 23, 1080 BRUSSEL

++32 (0)2 217 14 05

www.packed.be

www.projecttracks.be

TRACKS IS HET RESULTAAT VAN HET PROJECT 'ERFGOEDZORG IN DE
KUNSTENSECTOR' EN WORDT UITGEVOERD MET FINANCIËLE STEUN VAN DE
VLAAMSE OVERHEID

5. RONDETAfelGESPREK MET NINO GOYVAERTS (ANGELOS) EN GABY WEIJERS (LIMA)

MODERATOR: RONY VISSERS (PACKED vzw)

WWW.ANGELOS.BE

WWW.LI-MA.NL

LIMA is een jonge organisatie, ontstaan uit het Nederlandse Instituut voor Mediakunst (NIMk). Mediakunst, zoals video-, computer-, softwarebased- en internetkunst, vraagt een specifieke zorg in functie van bewaring en omgang. LIMA zorgt voor de distributie, opslag en onderzoek van mediakunst. LIMA heeft een distributiesamenvatting. Dit betekent dat collectie niet hun bezit is, maar ze hun diensten verlenen en ervoor zorgen dat de werken onder de beste omstandigheden wereldwijd worden vertoond. Bij vertoning vraagt LIMA een vergoeding die voor het grootste deel terugvloeit naar de kunstenaar. De werken uit de distributiesamenvatting van LIMA blijven steeds eigendom van de persoon of organisatie die ze aanlevert.

Angelos is de organisatie rond het beeldende werk van kunstenaar Jan Fabre. In 2011 sloten ze een contract af met LIMA en werd het

audiovisuele oeuvre naar hen gebracht. LIMA heeft een grote verzameling performancekunst, wat een essentieel onderdeel vormt binnen de mediakunst. Het film- en performancemateriaal van Jan Fabre past binnen de collectie van LIMA. Angelos gaf het videoarchief handen van LIMA omdat de specifieke kennis voor de bewaring niet in eigen huis aanwezig is. Schetsen en bronnenmateriaal worden daarentegen bij Angelos zelf in het atelier bewaard omdat het snel opgewaardeerd wordt tot kunstwerk.

Na de fysieke overdracht van het videoarchief werd eerst een inventaris gemaakt van alle dragers en hun locaties. LIMA bracht advies uit over de duurzaamheid van alle onderdelen. LIMA kreeg van Angelos alle mogelijke formaten en dragers aangeleverd en zorgde voor de digitalisering. Na digitalisering werden de bestanden bij LIMA op de meest hoogwaardige kwaliteit opgeslagen. Bij nieuw binnenkomend materiaal wordt er door LIMA steeds advies gegeven over onder andere de duurzaamheid, welke versies bewaard moeten worden en de ondertiteling. Na digitalisering werden er raadplegingskopieën en kopieën voor online vertoning gemaakt. Voor de website van LIMA en Angelos werden fragmenten en stills gemaakt.

VRAGEN & OPMERKINGEN

- Zijn enkel de video's van de performances naar LIMA gegaan?

Het gaat enkel om het werk dat beheerd wordt door Angelos. De werken van Troubleyn, de podiumkunstantak van Jan Fabre, zijn niet mee naar LIMA gegaan. Moest die vraag ooit gesteld worden, dan moet werk per werk worden beschouwd. De werken van regisseur Pierre Coulibeuf horen ook niet bij de overdracht, want deze zijn eigendom van Pierre Coulibeuf zelf. Binnen de podiumkunsten zijn er ook nog contracten met productie- en andere distributiehuzen waar rekening mee moet gehouden worden.

- Waarom heeft Angelos voor LIMA gekozen?

Het totaalpakket was bij LIMA aanwezig: zowel de digitalisering en bewaring als de distributie. LIMA verricht ook voortdurend onderzoek, bv. naar wat een basisopstelling kan zijn voor een video-opname van een performance. Positief in het verhaal is dat het materiaal als een geheel bewaard blijft. De video's worden gedigitaliseerd en bewaard bij LIMA. De raadplegingskopieën komen terug naar Angelos waar ze bewaard worden samen met het papieren archief, de collectie en de andere documentatie. Wie het archief wil onderzoeken, vindt in Antwerpen het volledige archief. LIMA is niet uitgerust om ook het papieren archief te beheren. De taken zijn dus verdeeld. De specialisatie van LIMA ligt in de bewaring van mediakunst, alsook de distributie ervan. Ultima Vez merkt op dat ze met eenzelfde problematiek kampen als Angelos: veel materiaal, het bewaren, beheren en verdelen.

- Zijn er financiële afspraken gemaakt?

Er wordt geen bedrag gevraagd aan de kunstenaar of de organisatie voor de conservering en digitalisering van het materiaal. De distributie vervat zit in het samenwerkingsmodel, en hierdoor kunnen de kosten die LIMA maakt, worden terugverdiend. De conservering en digitalisering is dus in eerste instantie een investering van LIMA. Meestal wordt er een verdeelsleutel opgesteld: 60% van de inkomsten gaan naar de kunstenaar, 40% gaat naar LIMA. Voor de huur van een werk voor een tentoonstelling hangen de prijzen af van de periode dat het werk getoond wordt. In geval van Angelos wordt er over de huurprijs bij een tentoonstelling of vertoning vaak onderhandeld. Er wordt opgemerkt dat dit samenwerkingsmodel werkt voor kunstenaars met naam, zoals Jan Fabre, maar niet of minder meer onbekende kunstenaars.

In verband met de distributie onderneemt LIMA zelf actief initiatieven, maar veel de organisatie van veel tentoonstellingen en vertoningen gaan via de kunstenaar zelf. LIMA heeft geen 'verkoopspolitiek': Angelos draagt de verantwoordelijkheid voor de verkoop van de werken. Voor andere kunstenaars kan LIMA deze taak ook opnemen. Alles gebeurt echter steeds in overleg. LIMA neemt een bemiddelende rol op tussen de verschillende partijen.

- Hoe verloopt de samenwerking? Is er afstemming met de galerie?

De kunstwerken bevinden zich bij Angelos. Ook de verantwoordelijkheid voor verkoop van de werken ligt bij de organisatie.

- Is de overeenkomst tussen Angelos en LIMA exclusief?

De overeenkomst is wereldwijde, exclusieve overeenkomst met een looptijd van tien jaar. Na tien jaar moet de samenwerkingsovereenkomst opnieuw bekeken worden.

- Wat betekent een duurzame opslag in deze tijd van snelle technologie?

Er is niet één drager die meegaat voor de eeuwigheid. Er is een hele systematiek die een duurzame digitale bewaring regelt, en die omvat o.a. opslag, controle, beleid en planning. Bij LIMA wordt het materiaal gedigitaliseerd en opgeslagen als *een ongecomprimeerd AVI-bestand*. Daarna wordt er een raadplegingsbestand gemaakt; tot vorig jaar gebeurde dit in het *MPEG-2 formaat*. Alle afgeleide kopieën van het moederbestand blijven op de server staan. Het archiefbestand zelf staat niet op de server, maar bevindt zich op een datatape (LTO). De archiefbestanden worden zelden tot nooit gebruikt. Van alles wordt ook in tweevoud een back-up gemaakt, zodat er steeds een spiegelkopie is die elders wordt bewaard. De LTO-tapes worden dubbel bewaard, waarvan één op een externe locatie. LIMA is ook verantwoordelijk voor technology watch. Daarbij wordt op de voet gevolgd wat de mogelijkheden zijn op technisch vlak en welke technologie (nog) duurzaam is. Men volgt als het ware de evolutie van de technologie. Daarnaast wordt het gedigitaliseerde materiaal voorzien van metadata. De fysieke drager zelf blijft ook bewaard omwille van het voortschrijdend inzicht. Voor musea en privéverzamelaars is de drager bovendien vaak het object dat men als kunstwerk aangekocht heeft.

- Herstelt LIMA ook beschadigd materiaal?

Soms worden er werken gerestaureerd. Dit is de zogenaamde media-archeologie. Hiervoor wordt samengewerkt met de Universiteit van Amsterdam en de Koninklijke Bibliotheek. Veel hangt af van het materiaal zelf. Heel veel gebeurt nog handmatig, dit is ook zo bij software. Hierbij is het vooral van belang om de documentatie en metadata die bij het werk horen te bewaren. Materiaal op cd en cd-rom wordt ook overgezet op andere dragers. *Born digital* materiaal wordt in het oorspronkelijk formaat bewaard met de oorspronkelijke codec.

- Zijn er nadelen aan de samenwerking tussen Angelos en LIMA? Zijn er ooit problemen geweest?

Moest LIMA niet aan dezelfde snelheid kunnen werken als Angelos, dan zou dit een probleem zijn. Maar dit is niet het geval. Voor beiden is het een fijne samenwerking waarbij inhoudelijke vragen gesteld worden door beide partijen. Vooraleer de samenwerkingsovereenkomst af te sluiten, vroeg LIMA over de bewaarproblematiek en de eventuele samenwerking met LIMA ook advies aan PACKED vzw.

- Hoe werkt de samenwerking op juridisch vlak?

Angelos beschikt over de auteursrechten op de eigen films. Er moet in de gaten gehouden worden dat de films altijd op de juiste manier worden gepresenteerd en getoond. De films worden altijd als kunstwerk beschouwd. Het is belangrijk voor Angelos om de controle te houden over het materiaal wanneer het uit handen gegeven wordt.

- Zijn er nog andere organisaties zoals LIMA?

In andere landen zijn er ook vergelijkbare instellingen en distributeurs (bv. argos, centrum voor kunst en media, in Brussel). Toch hebben ze allemaal een andere werking dan LIMA. Er is wel overleg tussen deze organisaties. Binnen de muziek zijn er agencies, maar dit is toch niet hetzelfde. In Nederland wordt nu ook het initiatief opgestart om bij kunst producerende personen en organisaties te gaan

kijken hoe zij omgaan met hun archief (naar analogie van TRACKS in Vlaanderen). LIMA werkt hieraan mee, maar het is een initiatief van de Nederlandse Raad voor Cultuur.